KLUB 138. BRIGADE HV GORANSKI RISOVI
Trg 138. brigade HV br. 4, 51 300 Delnice
GSM. 091/3561-959
E-adresa: klub138brigada@gmail.com
https://www.klub138brigadehvgoranskirisovi.hr
MB 02320533 OIB 56640428944
IBAN: HR062402006-1100925767 ERSTE BANK

Delnice, 23. studenog 2026.

- Ogranak Matice hrvatske u Otočcu

- Matica hrvatska – Središnjica Zagreb

PREDMET: Protestno pismo povodom izostavljanja i nepozivanja predstavnika 138. brigade HV „Goranski risovi" na znanstveno-stručni skup „Otočac, Brinje i Vrhovine u Domovinskom ratu (Gacko bojište)"

Poštovani organizatori, članovi programskog odbora i vodstvo Matice hrvatske,

Obraćamo vam se u ime članova Kluba 138. brigade HV „Goranski risovi", zatečeni, razočarani i duboko povrijeđeni činjenicom da na nedavno održani dvodnevni znanstveno-stručni skup „Otočac, Brinje i Vrhovine u Domovinskom ratu (Gacko bojište)" (održan 22. i 23. listopada 2026. u Otočcu) nisu pozvani predstavnici, zapovjednici niti članovi naše postrojbe.

Kao krovne znanstvene, kulturne i državne institucije, imate dužnost i odgovornost promicati isključivo cjelovitu povijesnu istinu o Domovinskom ratu. Nažalost, ovakvim propustom i ignoriranjem povijesnih činjenica, poslali ste poruku kojom se umanjuje nemjerljiv doprinos branitelja iz Gorskog kotara u obrani Like i brinjskog kraja.

Želimo vas podsjetiti na nepobitne povijesne činjenice:

- Po zapovijedi vrhovnog zapovjednika i prvog predsjednika RH dr. Franje Tuđmana, 138. brigada HV „Goranski risovi" upućena je na ratnu zadaću u brinjski kraj **19. prosinca 1991. godine**.

- Tadašnji je zapovjednik OZ HV Rijeka Antun Rački, nakon obilaska postrojbe i njenih položaja, konstatirao da je stanje na bojišnici (dugoj 40 kilometara) značajno bolje po dolasku 138. brigade HV u brinjski kraj, i to: kako u vojno-sigurnosnom smislu – poštujući sve međunarodne konvencije ratovanja, a tako i u pogledu dizanja morala hrvatskog stanovništva toga područja, budući da je do tada obrana bila prepuštena samoorganizaciji lokalnog življa, a ustrojavanje je lokalne vlasti bilo tek u povojima.

- Naša brigada, koja je brojala **preko 5.000 vojnika, dočasnika i časnika**, ostala je stacionirana na tom području i aktivno uključena u obranu gackog i ličkog bojišta **tijekom cijelog Domovinskog rata - sve do (VRO) „Oluja"**. Također, treba znati da je paralelno s organizacijom bojišnice na terenu, krajem svibnja mjeseca 1992.

ustrojen Izdvojeni Centar za obuku i odgoj vojnika (ICOOV) u vojarni u Delnicama, a za zapovjednika toga središta imenovan je general Miljenko Balen koji je zapovijedao i 138. brigadom HV Goranski risovi. Kako je ICOOV trebalo popuniti kadrom za obuku novih vojnika, brigada je, po zapovjedi nadređenih morala izdvojiti i premjestiti oko 100 časnika i dočasnika iz svojih redova u taj centar, dakle ključno ljudstvo iz zapovjedne linije, što je u mnogome otežalo proces vođenja i zapovijedanja na prvoj crti bojišnice.

- U obrani Brinja, Otočca i šireg područja Like, „Goranski risovi" ostavili su neizbrisiv trag, ali i podnijeli golemu žrtvu – **15 pripadnika naše brigade položilo je svoje živote na oltar domovine upravo na tom bojištu, a blizu 200 pripadnika je bilo ranjeno**.

Organizirati skup koji u svom samom naslovu nosi ime Brinja, a pritom u potpunosti zaobići i ignorirati brigadu koja je krvlju svojih pripadnika branila to isto Brinje i držala njegove obrambene linije godinama, smatramo nedopustivim selekcioniranjem povijesti. Svjedočanstva i paneli koji pretendiraju biti „znanstveni i stručni" ne mogu biti vjerodostojni ako svjesno ili nesvjesno prešućuju postrojbu bez koje bi povijest obrane Gacke i Like izgledala posve drugačije. Hrvatski branitelji iz Gorskog kotara nisu branili samo svoje domove, već su se bez oklijevanja odazvali pozivu domovine tamo gdje je bilo najteže. Naši poginuli suborci zaslužuju da se njihovo ime i doprinos spominju s ponosom i poštovanjem na svakom skupu koji se bavi ovim područjem.

Kao dokaz gore navedenom upućujemo vas na knjige napisane od strane samih aktera i izdane od strane Kluba 138. brigade HV Goranski risovi: „138. brigada HV Goranski risovi 1991." (*Izdanje: rujan 2008.*) te „138. brigada HV Goranski risovi" 1992-1995 (*Izdanje: listopad 2011.*) kao i u Središnji Vojni Arhiv MORH-a.

Nevjerojatno zvuči činjenica da ste, osim 138.br HV Goranski risovi, previdjeli i formiranje Operativne grupe Lika (OG Lika a kasnije IZM ZP Gospić u Otočcu) te 12. trd i 253.sid (obje samostalne postrojbe ZP Gospić koje su ojačavale bojnu 138.br u obrani dodijeljene crte bojišnice.

Prve postrojbe "Goranske brigade" otišle su na prvu crtu ličke bojišnice, na šire područje Brinja, u predvečerje 19. prosinca 1991. godine i razmještene na područje Jezerana i Križpolja, sa zadaćom posjedanja prve crte bojišnice i nadzora komunikacije Senj-Brinje-Jezerane-vrh Kapele.

Posebno je uvredljiva činjenica da osim predstavnika 138.br HV na znanstveno-stručni skup nije pozvan ni brigadni general Miljenko Balen, koji je u vrijeme Domovinskog rata bio zapovjednik 138.br HV i, jedno vrijeme, zamjenik zapovjednika IZM ZP Gospić u Otočcu, dakle u lancu zapovijedanja drugo nadređeni svim postrojbama na Otočkom bojištu.

Također želimo naglasiti, da je kruna vojnih aktivnosti brigade bila i učestvovanje u akciji **„Bljesak"** kada je osvojen položaj „Konjska glava", i to na operativnom pravcu djelovanja: Glibodol – Brinje te u VRO **„Oluja"**, gdje je brigada po dobivenoj zapovijedi ZZP Gospić zajedno s pripadnicima 1. gardijske brigade „Tigrovi" djelovala na operativnom pravcu operacije Lipice-Lička Jasenica-Korenica-Rudopolje-granica BiH, na kojoj se zadržala sve do kraja izvršenja operativnih zadaća

Ovim pismom izražavamo najoštriji protest zbog ovog neshvatljivog propusta. Od Ogranka Matice hrvatske u Otočcu, kao i od programskog odbora skupa, zahtijevamo pisano očitovanje i objašnjenje zašto je doprinos 138. brigade HV prešućen.

Na kraju, zahtijevamo da se u svim budućim zbornicima radova, zaključcima i javnim objavama s ovog skupa jasno i nedvosmisleno uvrsti povijesna uloga 138.br HV Goranski risovi, kako se ne bi nastavilo s iskrivljavanjem povijesne slike o obrani Domovine.

S poštovanjem,

Predsjednik
Darko Kolenc

Dostaviti:

Glavni organizator i krovna udruga

- **Ogranak Matice hrvatske u Otočcu** (Glavni organizator): **omh.otocac@matica.hr**
- **Matica hrvatska – Središnjica Zagreb** (Krovna organizacija): **matica@matica.hr** (opći) ili **ogranci@matica.hr** (Ured za ogranke)

Znanstvene institucije (Suorganizatori)

- **Hrvatski institut za povijest (HIP): institut@isp.hr** ili **info@hipzg.hr**
- **Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar": ured@pilar.hr**
- **Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata (HMDCDR): centar@centardomovinskograta.hr**

Braniteljska udruga (Suorganizator)

- **Udruga PJP „Sokolovi" Sinac:** Budući da udruga nema aktivnu javnu e-mail adresu na službenoj stranici, pismo im možete poslati putem obrasca na njihovoj stranici ili na kontakt telefon: **053/771-225**.

Pokrovitelji i domaćin (Lokalna i državna vlast)

- **Ministarstvo hrvatskih branitelja: ministarstvo@branitelji.hr** ili **pisarnica@branitelji.hr**
- **Grad Otočac: info@otocac.hr** ili izravno gradonačelniku na **gradonacelnik@otocac.hr**
- **Ličko-senjska županija: kabinet.zupana@licko-senjska.hr** ili **urudzbeni@licko-senjska.hr**
- **Općina Plitvička Jezera: procelnik@plitvicka-jezera.hr**
- **Gacko pučko otvoreno učilište Otočac** (Domaćin skupa): **gacko.pucko.otvoreno.uciliste@gmail.com** ili **gpou.ravnatelj@gmail.com**